

ὁ κίνδυνος καθιστᾷ μισητὰ εἰς πάντας. Δὲν θὰ ἀρκεσθῶμεν ὁμῶς ἡμεῖς εἰπόντες, ὅτι, ἐπειδὴ τὰ ἐπιτηδεύματα ταῦτα δὲν ἀσκοῦνται εἰμὴ ἐξ ἀνάγκης, ἢ ἐπειδὴ, ἦττον εἰς διαγωνισμὸν ὑποκείμενα, πολλὰ παρέχουσι τὰ ὀφέλη, ἐφ' ὅσον τὰ ὀφέλη ταῦτα καὶ αἱ ἀνάγκαι ὑφίστανται, καὶ αἱ μᾶλλον δυσάρεστοι τέχναι θέλουσι εὐρίσκει τοὺς ἐξασκοῦντας. Διότι τοιαύτη ἀπόκρισις ὀλίγον ἤθελε μᾶς εὐχαριστήσῃ, δοξάζοντας ὅτι αἱ μοιραῖαι αὐταὶ ἀνάγκαι βαθμηδὸν ἐλαττούμεναι θέλουσι ἐκλείψει ἐντελῶς. Ἀλλὰ θέλομεν μᾶλλον ἀρυσθῆ τοὺς λόγους ἡμῶν ἐξ ὑπερέτερου ἠθικοῦ κανόνος, καὶ θέλομεν εἰπεῖν ὅτι, ἡ ἀγωγή τοῦ ἐργάτου πρέπει πρὸ πάντων νὰ διδάσκη αὐτὸν νὰ ὑπομένῃ μετὰ καρτερίας τὰς ἐκ τῆς καταστάσεώς του δυσαρεσκίας καὶ συγχρόνως νὰ τῷ παρέχει πνευματικὰς εὐχαριστήσεις τὰς πρώτας ἀντισταθμιζούσας. Θέλομεν μᾶλλον τὸν παραβάσει πρὸς στρατιώτην, ὅστις, καὶ τοι τὸ ἐπάγγελμά του οὔτε ταλαιπωριῶν ἀμοιρεῖ οὔτε κινδύνων στερεῖται, ὁμῶς ἀγογγύστως τὸ ὑποφέρει, παρακινούμενος τὰ μὲν ὑπὸ τῆς συνειδήσεως τοῦ καθήκοντος, τὰ δὲ ὑπὸ τῆς τιμῆς ἣν τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ ἀπολαμβάνει. Ἰπάρχει κλίσις πρὸς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν τὸ αὐτὸ θέλει συμβῆ καὶ ὡς πρὸς τὰς τέχνας, ὅταν τοῦ ἐργάτου τὸ εἰρηνικὸν ἐπιτήδευμα ἀπολαύῃ τὴν αὐτὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὑπόληψιν οἶαν καὶ τὸ τοῦ στρατιώτου.

Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι τὸ μόνον ἐπιχείρημα, ὅπερ ἀντιτάσσομεν κατὰ τῶν τὰ ἐναντία φρονούντων.

Τὸ κέρδος τὸ ἀσφαλέστερον ὅπερ ἡ ἀνθρωπότης ὀφείλει εἰς τὴν τελειοποίησιν τῶν μηχανῶν, εἶναι ἡ οἰκονομία μέρους (ἴσως ποτὲ καὶ τὸ ὅλον τῶν κόπων καὶ τῶν κινδύνων εἰς οὐδ' ἐκθέτουσιν αὐτὴν τινὲς τῶν τεχνῶν. Ὁ φιλόανθρωπος Μοντιὼν τὴν ἱεράν ταύτην τῆς ἐπιστήμης χρῆσιν εἶχε κατὰ νοῦν ὅτε προέθετεν ἄλλα εἰς τοὺς καταστήσαντας οἶαν δῆποτε τέχνην ἦττον νοσώδη ἢ ἦττον ἐπικίνδυνον. Ἄς ἐλπίσωμεν δὲ ὅτι ἡ ζωὴ καὶ ἡ υἰγία τοῦ ἐργάτου δὲν θέλει ἐκτίθεται πλέον μετὰ τινὰ χρόνον εἰς κινδύνους, καὶ ὅτι τῆς φυσικῆς αὐτοῦ ἐργασίας διὰ τῶν μηχανισμῶν ἀναπληρουμένης, ὁ νοῦς ὁ καλλιεργημένος καὶ ἐπιδέξιος θέλει διευθύνει μετ' οὐ πολὺ τὴν τυφλὴν δύναμιν.

Ἄλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι αἱ μηχαναὶ τείνουσι πρὸς ἐλάττωσιν ἢ ἐκμηδένισιν τῶν ἀνθρωπίνων πόνων, ἔχουσι πρὸς τούτοις τὸ πλεονέκτημα τοῦ νὰ παράγωσι τὸ αὐτὸ προϊόν δι' ὀλιγωτέρων χειρῶν. Ἰπύσχομαι εἰς τὸν ἐργάτην ἀνέσεις καὶ ἀναπαύσεις ἀγνώστους μέχρι τοῦδε, ὧν ἡ παιδεία θέλει τὸν διδάξῃ νὰ ποιῆται καλὴν καὶ ἐπωφελεῖν χρῆσιν. Ἐν τῷ νόμῳ τῶν ἀνθρωπίνων ἀτελειῶν διατάσσεται ὥστε αἱ ἠθικαὶ ἐργασίαι νὰ διανέμονται κατὰ τὴν διαφοράν τῆς δεξιότητος, ἀλλὰ δὲν ὀρίζεται ἐν τῷ νόμῳ τῆς φύσεως, τῆς τεινούσης εἰς τὸ νὰ μύσῃ τὸν ἀνθρώπον εἰς πάσας αὐτῆς τὰς δυνάμεις, οὐδεὶς νὰ ἦναι καταδικασμένος εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν χρῆσιν μιᾶς

ἐξ αὐτῶν. Καὶ ὁ σοφὸς καὶ ὁ τεχνίτης καὶ ὁ φιλόλογος ἂς συμμιγνύωσι λοιπὸν τὰς μελέτας αὐτῶν με μηχανικὴν τινα ἄσκησιν, ἀναγκαίαν πρὸς τὴν υἰγίαν τοῦ σώματος· ἀλλὰ καὶ ὁ χειρῶναξ καὶ ὁ γεωργὸς ἂς συγκερνᾷ τὰς ἐργασίας αὐτοῦ με ἀναγνώσεις εὐγενεῖς καὶ ἐξυψούσας τὸ πνεῦμα· εἴθε τὸ βιβλίον, ἢ γραφίς, ὁ αὐλὸς νὰ φαίνονται πάντοτε ἐπὶ τῆς ἐργατικῆς τραπέζης· ἢ πλησίον τοῦ ἀρότρου, ὡς ὁ τόρνος καὶ ἡ σμίλη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πεπαιδευμένου καὶ τὸ ἀρδάνιον καὶ ὁ λίσγος εἰς τὸν κῆπον αὐτοῦ.

Ἴδου κοινωνία οἶαν ἡ φύσις καὶ τὸ δίκαιον ἀπαιτεῖ, κοινωνία ἐν ἣ ἕκαστος θέλει καθέξει τὴν θέσιν του διότι δὲν θέλει ἐξωσθῆ τῶν ἀπολαύσεων δ' ἀποκλειστικῶς ἀπαιτοῦν δι' ἑαυτοῦς οἱ ἡμίσεις τῶν ὁμοίων του, κοινωνία συνδεδεμένη διὰ γλώσσης κοινῆς, κοινῶν ἔξεων καρδίας καὶ πνεύματος.

Κατὰ τὸ Γαλλικόν.

Π. Γ.

Ἰπάρχουσι ἀνθρώποι τόσοι περιωρισμένοι ἔχοντες τὸ μνημονικὸν ὥστε εἰσὶν ἠναγκασμένοι νὰ κρατῶσι σημείωσιν ὄλων τῶν ὑποθέσεων τὰς ὁποίας ὀφείλουσι νὰ ἐκτελέσωσι. Μεταξὺ τούτων διέπρεπε πρὸ τινῶν ἐτῶν δικαστικὸς τις λειτουργὸς περιφημὸς διὰ τὰ σημειωματάρια του. Οἱ φίλοι του, χάριν ἀστεϊσμοῦ, τοῦ τὰ ὑπεξήρουν δοάκις ἠδύνατο καὶ ἐγγέλαν ἀναγινώσκοντες αὐτὰ. Ἡμέραν τινὰ τοῦ αὐτοῦ ἀφαιροῦσιν ἐπιτηδείως ἐν τῶν *τεγετρίων* του τούτων ἐν ᾧ μεταξὺ ἄλλων ἀναγινώσκουσι καὶ ταῦτα. — « Νὰ ἐνθυμῶμαι ὅτι ἀπεφάσισα νὰ ζυρίζωμαι εἰς τὸ ἐξῆς μόνος μου, διότι οἱ κατηραμένοι κουρεῖς κατήνησαν πλέον δῆμιοι καὶ με καταιματόνουν καθ' ἑκάστην » ὀλίγον δὲ κατωτέρω ἐσημείου. — « Δὲν θέλω πλέον νὰ ὀμνῶω λέγων » μὰ τὴν πίστην μου » διότι ἡ φράσις εἶναι χυδαία καὶ ἀνάρμοστος εἰς δικαστήν. Ἀντὶ δὲ τούτου θὰ λέγω εἰς τὸ ἐξῆς ἀπλῶς — *Σὰς θεοβαίῳ*.

Νεανίσκος τις ἐπέτυχε νὰ λάβῃ παράσημον τιμητικόν, ἀλλὰ μὴ εὐχαριστήσῃς ἐξῆτες πλειότερα. — Ἀλλὰ μοῦ φαίνεται, τῷ εἶπεν ὁ προστάτης του ὅτι ἔλαβες ἀμοιβὴν τῶν ἐκδουλεύσεών σου, ὡς τὰς λέγεις. — Ὡ, μάλιστα! ἀπεκρίθη ὁ νέος ἱππότης ἐν ἄθλιον τεμάχιον ταῖνας! — Ἐν ἄθλιον τεμάχιον ταῖνας, ἐπανελάβε ὁ προστάτης, ἀλλὰ μὴ λησμονῆς ὅτι αὐτὸ ἀρκεῖ νὰ καλύψῃ ὅλας τὰς ἐκδουλεύσεις σου.

Π Ε Ρ Ι Α Η Ψ Ι Σ .

Ἀνδρέας Χενιέρος, συνέχεια. — Τὰ Δίκτυα, διήγημα. — Νοσοκομεῖον τῶν Ἀπομάχων. — Ἡ Βατίλδη, συνέχεια. — Βιογραφίαι. — Λουδ. Ἀλαμάνης. — Ἀμίλκας. — Ποιήσεις. — Ποικίλα. — Περὶ δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, κλ.

Βίονογραφίαι. — Τὸ ἐν Παρισίοις Νοσοκομεῖον τῶν Ἀπομάχων. — Λουδ. Ἀλαμάνης.

Παράρτημα. — Ὁ Ἰπποκράτης τῆς Βραζιλιάνης.